

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Gerek uluslararası bağımsız izleme örgütlerince gerekse Birleşmiş Milletlerin şu ana kadar yayınladığı birçok raporda Suriye'nin kuzeyinde özellikle Türkiye'nin kontrolünde olan bölgelerde çok sayıda hak ihlalleri yapıldığına dair güçlü tespitler bulunmaktadır. Benzer şekilde son günlerde de Afrin, Serekaniye, Gire Spi gibi bölgelerde yoğun bir şekilde hak ihlalleri yapıldığına dair bilgiler basına yansımaktadır.

Basına yansıyan bilgiye göre, Yunus Emre Enstitüsü (YEE) aracılığıyla Azez, El Bab ve Cerablus'ta Suriyeli çocuklara Türkçe öğretme seferberliği başlatılmış benzer uygulamanın aynı kurum üzerinden Afrin'de de hayata geçireceği duyurulmuştur. Birleşmiş Milletler (BM) tarafından egemenliği tanınan Suriye Arap Cumhuriyeti sınırları içerisinde söz konusu ülkeyle anlaşma imzalamaksızın hayata geçirilen bu proje hem Suriye'nin egemenliği ihlali hem de açık bir şekilde Suriye'de yaşayan Arap ve Kürtler başta olmak üzere halklara yönelik asimilasyon politikasıdır. Buna ek olarak benzer şekilde Diyanet İşleri Başkanlığı Türkiye dahil birçok ülkenin "Terör Örgütü Listesi"nde bulunan Heyet Tahrir el-Şam'ın da parçası oldu Suriye İslam Meclisi (SİM) ile "Çocuklar İçin Kur'an Eğitimi" adı altında protokol imzaladığı da ortaya çıkmıştır.

Türkiye'nin hem ulusal yasalar hem de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler göz önünde bulundurulduğunda yukarıda adı geçen faaliyetler ve iddiaların meclis tarafından araştırılması elzemdir. Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddesi gereğince söz konusu faaliyet ve iddiaların Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

2011 yılından bu yana Suriye’de yaşanan iç savaştan ve yarattığı şiddetten en çok etkilenen şüphesiz çocuklar ve kadınlar olmuştur. BM’nin 2021’de yayınladığı raporda 10 yıl içerisinde en az 12 bin çocuk Suriye’de yaşanan savaşta hayatını kaybetmiş ya da yaralanmıştır. Aynı raporda yaklaşık 2.5 çocuğun da savaştan dolayı Suriye’den göç ettiği bilgisi de mevcuttur. Bunun dışında bugüne kadar hiçbir izleme örgütü Suriye’de savaştan dolayı kayıp olan, silahlı örgütler tarafından kaçırılan çocukların sayısını belirleyememiştir.

Fakat basına yansıyan bazı bilgilerden yola çıkarak, çok sayıda çocuğun İŞİD, HTŞ gibi insanlığa ağır suçlar işlediği tescillenmiş örgütler tarafından kaçırılıp savaştırıldığı, dini veya etnik kimliklerinden uzaklaştırılarak asimilasyon politikalarına maruz bırakıldığı bilinmektedir. Bugün Suriye’de milyonlarca çocuk savaş sebebiyle beslenme, eğitim ve güvenlik başta olmak üzere birçok sorunla karşı karşıyadır. Suriye’de çocuklara karşı işlenen bu suçların önemli bir oranı bugün Türkiye’nin resmi bir şekilde desteklediği, eğittiği ve donattığı Suriye Milli Ordusu çatısı altında olan örgütler tarafından da işlendiği BM başta olmak üzere Uluslararası Af Örgütü (Amnesty) ve İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) tarafından belgelerle tespit edilmiştir. Bu tür somut tespitlere rağmen Türkiye Cumhuriyeti’nin ilgili ve sorumlu kurumları herhangi bir soruşturma yapmamış ve işlenen bu suçlara karşı herhangi bir somut atmamıştır.

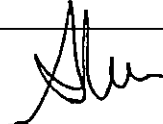
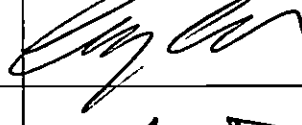
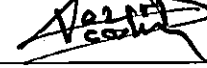
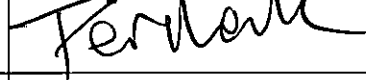
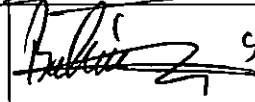
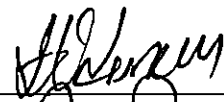
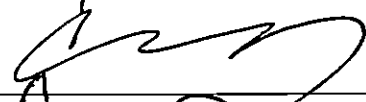
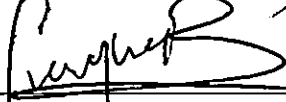
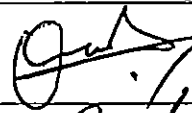
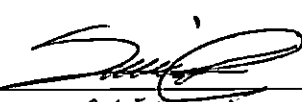
Suriye’de, özellikle kuzeyinde, son günlerde çocuklara yönelik ciddi bir şekilde ihlallerin devam ettiğine dair bilgiler paylaşılmaktadır. Bu haberlerin başında, YEE adı altında Suriye’de Türk olmayan çocuklara yönelik “Türkçe seferberliği” başlatılması gelmektedir. Bu seferberlik adı altında 300 bin çocuğa Türkçe öğretilmesi amaçlandığı YEE başkanı tarafından dile getirilmiştir.

Suriye’de savaştan dolayı Arap ve Kürt çocuklar başta olmak üzere farklı inanç ve halklardan çocuklar kendi ana dillerinde eğitim görmekten mahrum bırakılmışken başka bir dille “seferberlik” başlatılması Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi, Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi, Cenevre Çocuk Hakları Bildirisi başta olmak üzere birçok uluslararası sözleşmeye aykırıdır. Yunus Emre Enstitüsü başkanının beyanına göre, daha önce Azez’de başlatılan kampanya Cerablus ve El Bab’da da başlatılmış ve yakında aynı kampanyanın Afrin’de yaşayan çocuklara uygulanacağını söylemiştir. Bu uygulama çocuk hakları sözleşmesine aykırı olduğu gibi Suriye Devleti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında eğitim anlaşması imzalanmamış olmasından dolayı bu program yasadışı bir şekilde yürütülmektedir. Yunus Emre Enstitüsü Güney Kore’den Pakistan’a Bosna Hersek’ten Güney Afrika’ya kadar yürüttüğü bütün faaliyetler taraf ülkelerin meclislerinin onayı sonrasında faaliyet yürütürken Suriye’de kapsamlı bir şekilde yürütülen bu kampanyada BM tarafından egemenliği tanınan Suriye Devleti’nin rızası veya imzası olduğuna dair bir veri bulunmamaktadır.

Suriye’de çocuklara yönelik yaşanan ihlallerden biri de Diyanet İşleri Başkanlığı’nın Suriye İslam Meclisi (SİM) ile imzaladığı protokoldür. Söz konusu protokole göre, 21 Eylül 2020’de imzalandığı ortaya çıkan protokol kapsamında, SİM üyeleri Türkiye’de özellikle çok sayıda çocuğun katıldığı programlar düzenlemektedir. SİM içerisinde Heyet Tahrir el-Şam örgütünün

de olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu protokol Türkiye'nin de "Terör Örgütü" olarak tanımladığı bir yapıyla imzaladığı anlaşılmaktadır. Hem iç hem de uluslararası hukuku yok sayarak imzalanan bu protokol doğrultusunda çok sayıda çocuk Kur'an eğitimi altında devlet eliyle suç örgütlerine teslim edilmektedir.

Türkiye'nin hem ulusal yasaları hem de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler dikkate alındığında yukarıda bahsi geçen uygulamalar, faaliyetler ve iddiaların meclisin oluşturacağı bir komisyon tarafından incelenmesi ve araştırılması elzemdir. Bu çerçevede Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddesi gereğince söz konusu faaliyet ve iddiaların Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

1	ALİ BOZAN	MERSİN	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	
6	TUNCER BAKIRHAN	SİİRT	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	